

Protestantse Kerk

bij *Open Deur* november 2016

In gesprek over dromen

Zijn dromen bedrog? Of niet altijd? Er zijn mensen die iedere nacht dromen, daar 's morgens levendig over vertellen en er soms ook een bepaalde betekenis aan toekennen. Er zijn ook mensen die waarschijnlijk wel dromen maar daar bij het wakker worden niets meer van weten. Dromen hoef je echter niet alleen 's nachts te doen, getuige Martin Luther King. Zijn 'I have a dream' was een visioen van een veranderde wereld waarin mensen gelijk zijn aan elkaar.

Droomt u wel eens, 's nachts of overdag? En wat betekent dat voor u? We gaan erover in gesprek.

Inleiding

We dromen wat af. Niet altijd weten we bij het wakker worden wat we hebben gedroomd, maar soms wel. Niet altijd is een droom een prettige ervaring, soms wensen mensen elkaar zelfs een 'droomloze slaap' toe. Walther Burgering schrijft dat dromen 'beeldverhalen zijn die iets over ons leven zeggen'. Soms kunnen dromen ons antwoorden geven (pag. 2,3).

- Bent u een dromer?
- Welke betekenis geeft u aan een droom?
- Besteedt u aandacht aan uw dromen? Of heeft u dat in het verleden gedaan? Zo ja, kunt u vertellen waarom u dat doet/deed?
- Heeft u zelf wel eens een droom gehad die voor u bijzondere betekenis bleek te hebben? Zo ja, zou u er iets over willen delen in de groep?

Van dromen naar daden

Je kunt de betekenis van het woord 'dromen' ook breder opvatten. Dan denk je aan een droom als een wens voor de toekomst, een ideaalbeeld voor later.

- Kent u zulke dromen? Wat waren bijvoorbeeld uw dromen toen u jong was?
- Zijn uw dromen in de loop van uw leven veranderd? Zo ja, op welke manier?
- Wat denkt u: zou je, als je zeer oud bent, nog steeds kunnen dromen? Kunt u daar misschien een voorbeeld bij geven?
- Heeft u wel eens geholpen om de droom van een ander te realiseren? Zo ja, wat betekende dat voor u?

Reageert u eens op een of twee van de volgende stellingen:

- Je leeft pas echt als je droomt.
- Dromen heeft geen zin, je kunt je beter richten op de realiteit.
- Dromen is gevaarlijk.

- Dromen zijn mooi, maar zonder actie heb je er niets aan.

Arjan Vliegthart schrijft over 'dromer' Martin Luther King. Hij combineerde zijn dromen over een betere wereld met acties. Leest u met elkaar het kleine gedeelte uit Kings toespraak 'I have a dream' (pag. 7).

- Is er een gedeelte uit deze toespraak dat u raakt? Zo ja, waarom?
- Als u een soortgelijke toespraak zou moeten houden die betrekking heeft op onze wereld nu, hoe zou u uw droom dan onder woorden brengen?

Doden en dromen

Veel mensen herkennen de ervaring overledenen te zien in hun dromen. Soms is dat beangstigend, maar vaak ook niet. Lees met elkaar de alinea 'doden om ons heen' (pag. 11) waarin Wim Jansen twee verhalen deelt van mensen die een naaste ontmoetten in een 'droom'.

- Heeft u wel eens een soortgelijke ervaring gehad? Zo ja, hoe reageerde u daarop? Of kent u verhalen van anderen die iets dergelijks mee hebben gemaakt?

Wim Jansen schrijft: *Er is blijkaar een diepgeworteld menselijk besef dat onze dierbare doden nog ergens zijn.* (pag. 11)

- Herkent u dit besef bij uzelf?

Jozef de Dromer

De bijbelse figuur Jozef heeft een bijnaam: de Dromer. Hij droomt de wonderlijkste dingen, en krijgt later ook het inzicht om die dromen uit te leggen.

Lees met elkaar de volgende tekst uit Genesis 37:

Jakob vestigde zich in Kanaän, het land waar ook zijn vader gewoond had.

Jozef, die inmiddels zeventien jaar was, weidde gewoonlijk samen met zijn broers de schapen en geiten; hij hielp de zonen van zijn vaders vrouwen Bilha en Zilpa, en alle praatjes die over zijn broers de ronde deden vertelde hij aan hun vader door. Omdat Jakob al oud was toen Jozef werd geboren, hield hij meer van Jozef dan van zijn andere zonen, en hij had een prachtig bovenkleed voor hem laten maken in allerlei kleuren. De broers zagen wel dat hun vader het meest van Jozef hield. Daarom konden ze Jozef niet uitstaan en kon er geen vriendelijk woord voor hem af.

Op een keer had Jozef een droom. Toen hij die aan zijn broers vertelde, kregen ze een nog grotere hekel aan hem. 'Moeten jullie nu eens horen wat ik heb gedroomd', zei hij. 'We waren op het land schoven aan het binden, en toen kwam mijn schoof overeind en bleef rechtop staan. En jullie schoven gingen om die van mij heen staan en bogen daarvoor.' Zijn broers zeiden: 'Dacht je soms koning over ons te worden? Wil je over ons heersen?' Vanwege dat gepraat over zijn dromen gingen ze hem hoe langer hoe meer haten. Opnieuw kreeg hij een droom die hij aan zijn broers vertelde. 'Ik heb alweer een droom gehad', zei hij. 'Nu bogen de zon, de maan en elf sterren zich voor mij neer.' Toen hij dit aan zijn vader en zijn broers vertelde, wees zijn vader hem terecht: 'Zeg, wat is dat voor een droom! Moeten ik, je moeder en je broers ons soms voor jou komen neerbuigen?' De broers konden Jozef wel vermoorden, maar zijn vader bleef nadenken over wat er gebeurd was.

Bespreek met elkaar:

- Welk beeld krijgt u vanuit deze tekst van Jozef?
- Welke betekenis hebben Jozefs dromen voor hemzelf? Voor zijn broers? Voor zijn vader?
- Schuilt er in het delen van een droom gevaar? Zo ja, welk? Hoe kun je daar zo goed mogelijk mee omgaan?

Ter afsluiting

Holkje van der Veer schrijft op pag. 10 over de dagdromen die zij had in de tijd dat ze aan bed gebonden was. Door die dromen kon zij het volhouden in een moeilijke tijd.

- Probeer u eens te dromen over de dagen die voor u liggen, over volgende week of volgende maand: welke droom zou daarbij passen?
- Deel tot slot van deze gesprekskring met elkaar uw droom. Misschien zijn er ook mogelijkheden elkaar te helpen die droom te verwezenlijken?

Annemarie Roding, predikant binnen de Protestantse Kerk in Nederland en geestelijk verzorger bij Careyn